

XVI. АҲОЛИНИНГ УМУМИЙ ДАРОМАДЛАРИ

Аҳоли фаровонлигини ифодалашда жами аҳолининг, оилаларнинг, алоҳида шахсларнинг умумий даромадлари муҳим аҳамиятга эга.

Аҳоли умумий даромадларини ҳисоблаш - Миллий ҳисоблар тизимининг халқаро статистика стандартларига, Халқаро меҳнат ташиқлотининг тавсияларига, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига асосланган Давлат статистика қўмитаси ва Иқтисодиёт вазирлиги томонидан ишлаб чиқилган ҳамда тасдиқланган идоралараро методик қўлланма асосида амалга оширилади.

Аҳоли умумий даромадларини ҳисоблашда қуйидаги манбалардан фойдаланилади: Давлат статистика ҳисоботи маълумотларидан, шунингдек, мунтазам равишда статистика органлари томонидан ўтказиб бориладиган якка тартибдаги тадбиркорлар ва деҳқон хўжалиқларининг иқтисодий фаолияти бўйича ҳамда уй хўжалиқлари даромадлари ва харажатларини ўрганиш бўйича танлама кузатув маълумотларидан, бундан ташқари Молия вазирлиги, Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси, Марказий Банк, Халқ Банки, Давлат солиқ қўмитаси, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиқларининг аҳолига ҳисобланган даромадлар, ижтимоий тўловлар ва солиқ тўловлари тўғрисидаги умумлашган маълумотларидан.

Аҳолининг умумий даромадлари - доимий ёки такрорланувчи хусусиятга эга бўлган, йиллик ёки ундан кам вақт оралигидаги даврда, уй хўжалиги ёки унинг алоҳида аъзоларига тушадиган пул ва натура шаклидаги тушумлардан ташкил топади.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида аҳоли умумий даромадлари 286,3 трлн. сўмни ташкил этди ва 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 110,3% реал ўсиш суръатига эришилди.

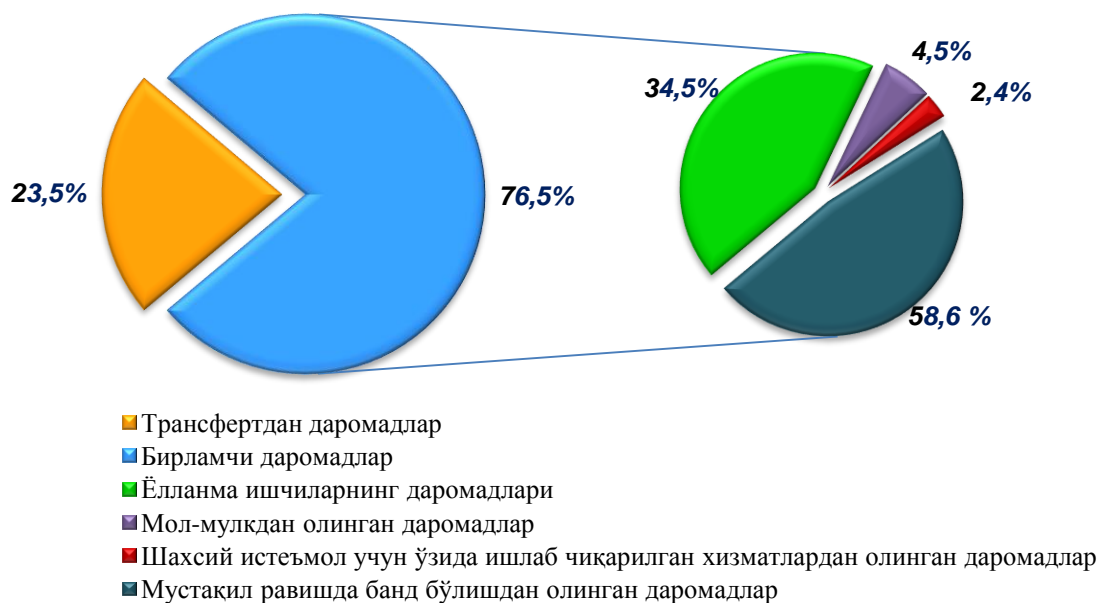
2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига Ўзбекистон Республикасида аҳоли умумий даромадларининг ўсиш суръатлари (2017 йилнинг мос даврига нисбатан, %)

Аҳолининг умумий даромадлари нафақат ёлланма ишловчиларнинг меҳнат фаолиятидан олган даромадлари, балки мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар, шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадлар, мол-мулкдан олинган даромадлар (фоизлар, дивидендлар, муаллифлик хақи, бошқа мулквий даромадлар), трансфертлардан олинган даромадлар (пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ва бошқа жорий трансфертлар) дан иборат.

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида аҳоли умумий даромадларининг 76,5% ни бирламчи даромадлар ташкил қилган бўлса 23,5% трансфертлардан олинган даромадлар ҳиссасига тўғри келади.

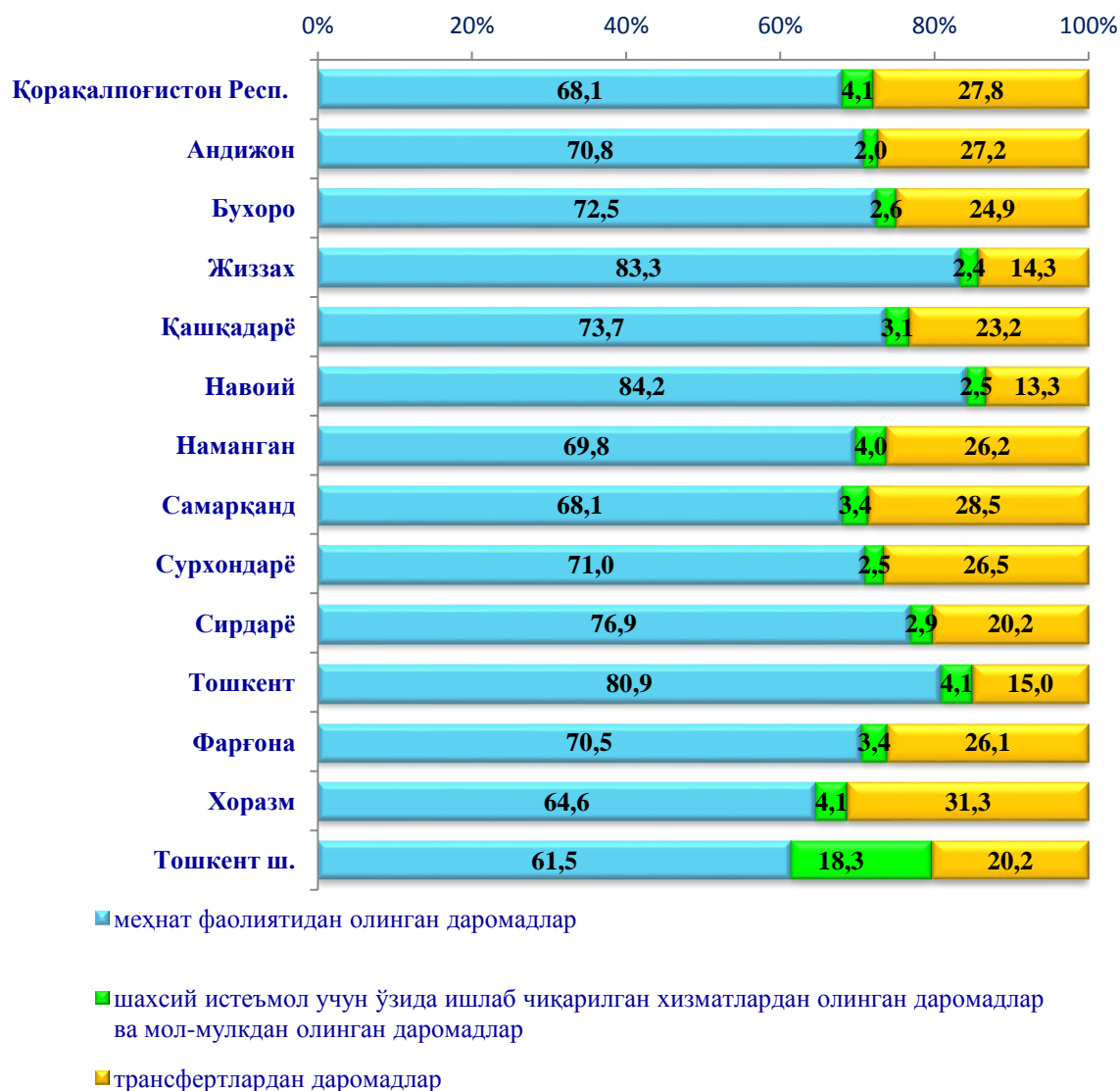
2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига Ўзбекистон Республикасида аҳоли умумий даромадлари таркиби

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида аҳоли умумий даромадларининг катта қисми ёлланма ишчиларнинг даромадлари ва мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларни ўз ичига олган меҳнат фаолиятидан олинган даромадлардан (жами аҳоли умумий даромадларининг 71,1 %) шаклланди.

Аҳоли умумий даромадлари таркибида шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадларнинг улуши 1,8 %, мол-мулкдан олинган даромадларнинг улуши 3,5 %, трансфертлардан олинган даромадлар улуши 23,5 % ни ташкил қилди.

**2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига ҳудудлар бўйича
аҳоли умумий даромадлари таркиби**
(жами аҳоли умумий даромадларига нисбатан, %)

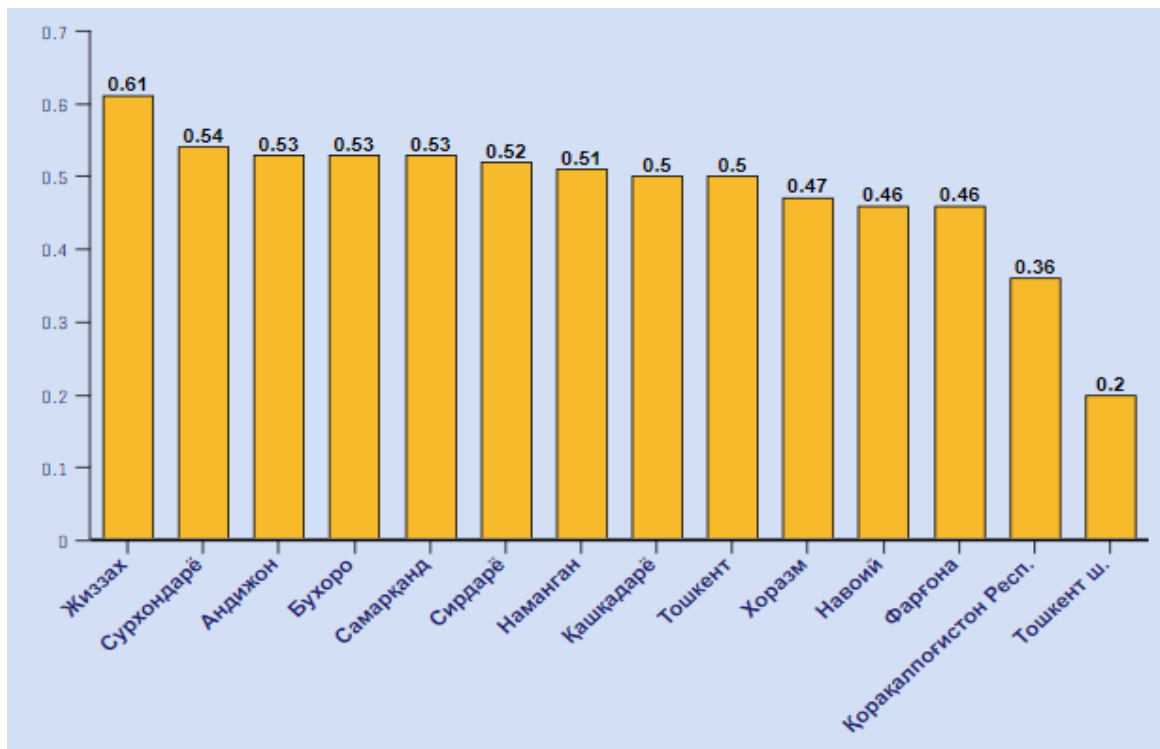
Ҳудудларнинг аҳоли умумий даромадлари таркибида меҳнат фаолиятдан олинган даромадларнинг (ёлланиб ишловчиларнинг иш ҳақи ва мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар) энг юқори улуши Навоий вилоятида (84,2 %) кузатилди. Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм, Самарқанд, Наманган, Фарғона, Андижон ва Сурхондарё вилоятларида эса ўртача республика даражасидан паст кўрсаткични ташкил этди.

Республика бўйича аҳоли умумий даромадлари таркибида шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадлар ва мол-мулкдан олинган даромадларнинг улуши сезиларли даражада бўлмасада, Тошкент шаҳрида бундай даромадларнинг улуши 18,3 % ни ташкил этган.

Шунингдек, трансфертлардан олинган даромадларнинг улуши Хоразм вилоятида аҳоли умумий даромадларига нисбатан 30% дан юқорини ташкил этган бўлса, Навоий вилоятида мазкур даромад турининг улуши энг паст яъни, 13,3 % ни ташкил этди.

Меҳнат фаолиятдан олинган даромадларнинг асосий манбаи - бу мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар бўлиб, ушбу даромадлар улушига кўра аҳоли умумий даромадларига сезиларли таъсир кўрсатади ва уларнинг улуши 44,8% ни ташкил этди. Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг 1 % га ўсиши умумий даромадлар ҳажмининг 0,46 % га ўсишига олиб келди.

Худудлар бўйича мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг 1 % га ўсишининг аҳоли умумий даромадлари ҳажмининг ўсишига таъсири, %

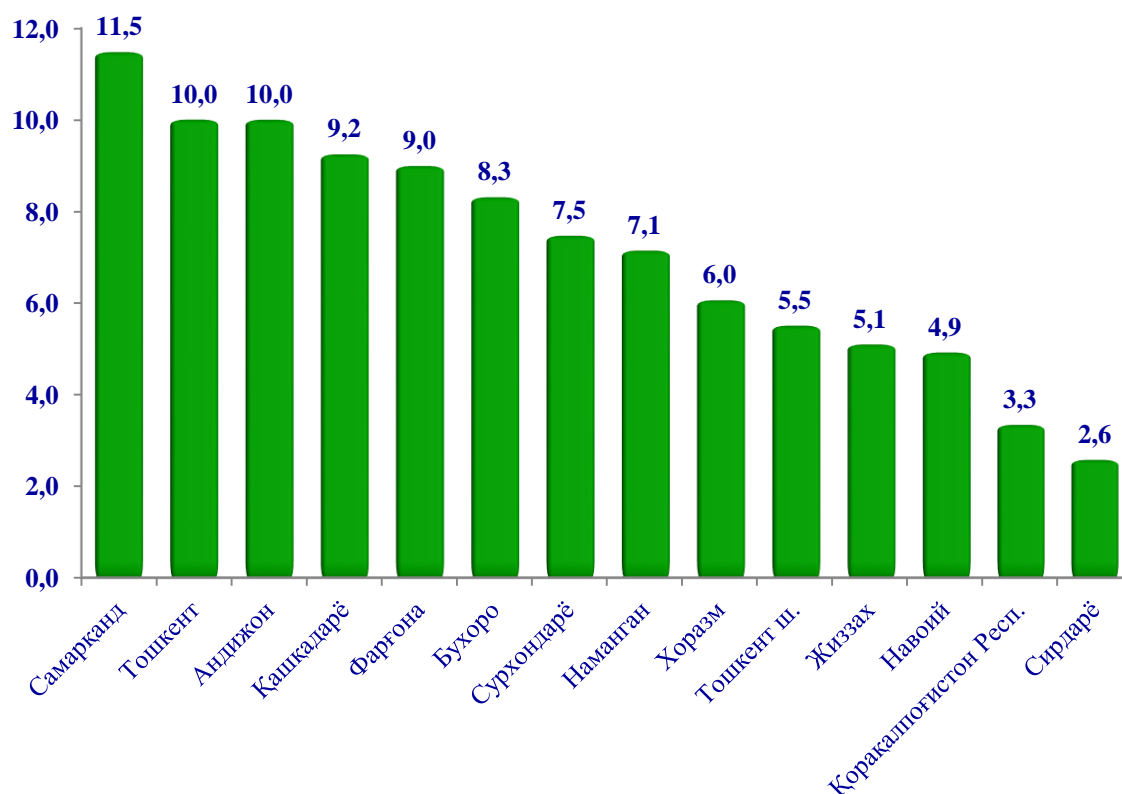
Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг аҳоли умумий даромадларига нисбатан улуши ва уларнинг ўсиш суръатининг юқорилиги ялпи даромадларнинг ўсишига сезиларли даражада таъсир кўрсатади.

Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромад - мустақил равишда ташкиллаштирилган ва уй хўжалиги аъзолари жалб қилинган меҳнат жараёни натижасида олинган даромадлар ҳисобланади.

Масалан, Жиззах вилоятида аҳоли умумий даромадлари таркибида мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг улуши 61,7 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати 133,2 % ни ташкил этди. Биргина ушбу турдаги даромадларнинг ўзи Жиззах вилояти аҳоли умумий даромадларининг 20,3 % га ўсишини таъминлаб берди.

Худди шундай Сурхондарё вилоятида 52,0 % улуш ва 129,1 % ўсиш суръати, аҳоли умумий даромадларининг 15,7 % га ўсишини таъминлаб берди.

**Жами мустақил равишда банд бўлишдан олинган
даромадларда хуудларнинг улуши, %**

Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг асосий улуши Самарқанд (11,5%), Тошкент ва Андижон (10,0%), Қашқадарё (9,2%) Фарғона (9,0%) вилоятлари ҳиссасига тўғри келади. Камроқ улушга эга бўлган хуудлар Сирдарё вилояти (2,6%), Қорақалпоғистон Республикаси (3,3%) ҳамда Навоий (4,9%) вилояти ҳисобланади.

Меҳнат фаолиятидан олинган даромадларнинг кейинги асосий манбаи ёлланма ишчиларнинг даромадлари ҳисобланади. 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида аҳоли умумий даромадлари таркибида ёлланма ишчиларнинг даромадлари 26,4 % ташкил қилди.

Жорий даврда ёлланма ишчилар даромадларининг ўсиш суръати 123,6 % ни ташкил этиб, аҳоли умумий даромадларининг номинал ҳажмининг 6,5% ўсишини таъминлади.

Хуудларда ёлланма ишчиларнинг даромадлари турлича бўлиб, 17,8% дан (Самарқанд вилоятида) 44,1% гача (Тошкент шаҳрида) ўзгариб туради.

Худудлар бўйича умумий даромадлар таркибида ёлланма ишчилар даромадларининг улуши, %

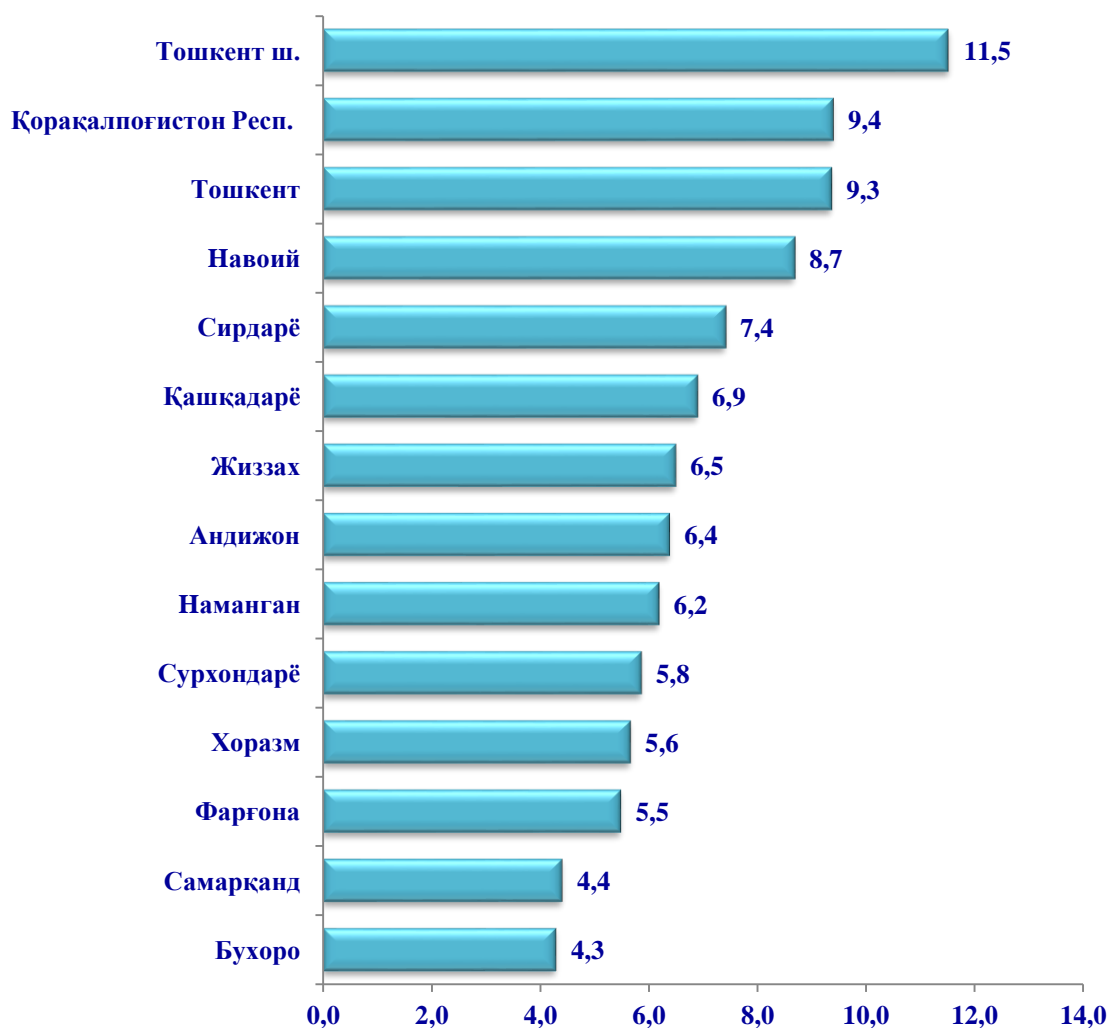

Худудлар бўйича таҳлил қиладиган бўлсак, Тошкент шаҳри, Навоий, Тошкент вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасида ёлланма ишчилар даромадларининг аҳоли умумий даромадларига нисбатан улуши ва уларнинг ўсиш суръатининг юқорилигига қараб сезиларли таъсир кўрсатганлигини кўришимиз мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 2 июлдаги «Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида»ги ПФ-5469-сон Фармониға мувофиқ, 2018 йилнинг 15 июлидан бошлаб бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи миқдори ўрта ҳисобда 1,07 баравар оширилди.

Масалан, Тошкент шаҳрида аҳоли умумий даромадлари таркибида ёлланма ишчилар даромадларининг улуши 44,1 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати 124,2 % ни ташкил этди. Биргина ушбу турдаги даромадларнинг ўзи шаҳар аҳолиси умумий даромадларининг 11,0 % га ўсишини таъминлаб берди.

Худудлар бўйича ёлланма ишчилар даромадлари ўсишининг аҳоли умумий даромадлари номинал ўсишига таъсири, %

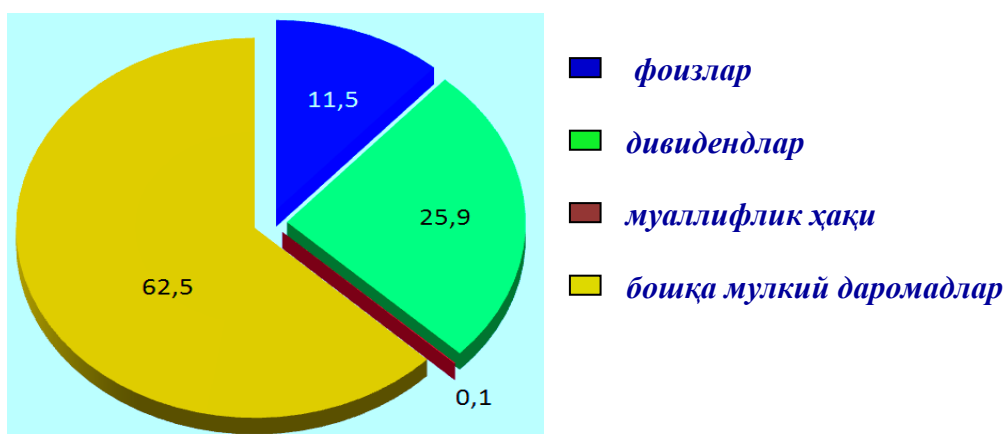

Худди шундай Қорақалпоғистон Республикасида эса 31,7 % улуш ва 124,7 % ўсиш суръати аҳоли умумий даромадларининг 9,4 % га ўсишини таъминлаб берди. Тошкент вилоятида 31,8 % улуш ва 129,7 % ўсиш суръати аҳоли умумий даромадларининг 9,3 %, Навоий вилоятида 36,3 % улуш ва 123,1 % ўсиш суръати аҳоли умумий даромадларининг 8,7 % га ўсишини таъминлаб берди.

Шунингдек, аҳоли даромадлари манбаларидан яна бири **мол-мулкдан олинган даромадлар** бўлиб, 2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига ушбу даромад манбаининг улуши ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 0,1% пунктга. ошди.

Мол-мулкдан олинган даромадлар таркибида бошқа мулкый даромадлар асосий улушга эга бўлиб, унинг улуши 62,5 % ни ташкил қилади. Кейинги ўринларда дивидендлар – 25,9 %, облигациялар, депозитлар ва бошқа қимматли қоғозлар бўйича фоизлар ва муаллифлик ҳақи – 11,6 % ни ташкил қилди.

Мол-мулкдан олинган даромадлар таркиби, %

Бошқа мулккий даромадларга корхона ва ташкилотлар томонидан иш ҳақи, дивиденд ва фоизлардан ташқари жисмоний шахсларга ҳисобланган даромадлари киради. Шунингдек, мазкур даромадларга рента ва тадбиркор (хусусий корхонанинг мулккий эгаси ёки фермер хўжалигининг раҳбари) ихтиёрига (солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлагандан сўнг) ҳисобланган фойда ҳам киради.

Бошқа мулккий даромадлар шаклланишида асосан микрофирма ва кичик корхоналарнинг ҳиссаси юқори.

Ушбу даромадлар йиллик статистик ҳисобот шакллари (1-КВ, 1-корхона, 1-notijorat ва 1-NNT) бўйича шакллантирилади.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига аҳоли умумий даромадлари таркибида жами мол-мулкдан олинган даромадларнинг улуши 3,5 % ни ташкил этди.

Аҳоли умумий даромадлари ҳажмининг ўзгаришига мол-мулкдан олинган даромадларнинг таъсири сезиларли даражада эмас. Жорий даврда мол-мулкдан олинган даромадлар аҳоли умумий даромадлари номинал ҳажмининг атиги 1,1 % ўсиш суръатини таъминлади.

**2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига мол-мулкдан
олинган даромадлар**

	<i>Жамига нисбатан улуши, %</i>	<i>Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати, %</i>
Ўзбекистон Республикаси	100,0	133,5
Қорақалпоғистон Республикаси	1,1	124,1
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	1,8	129,9
Бухоро	2,5	113,3
Жиззах	0,7	113,9
Қашқадарё	2,1	126,5
Навоий	1,1	112,6
Наманган	3,2	141,6
Самарқанд	4,1	126,5
Сурхондарё	1,4	122,4
Сирдарё	0,7	126,2
Тошкент	6,3	124,1
Фарғона	3,5	126,6
Хоразм	2,4	105,6
Тошкент ш.	69,0	138,5

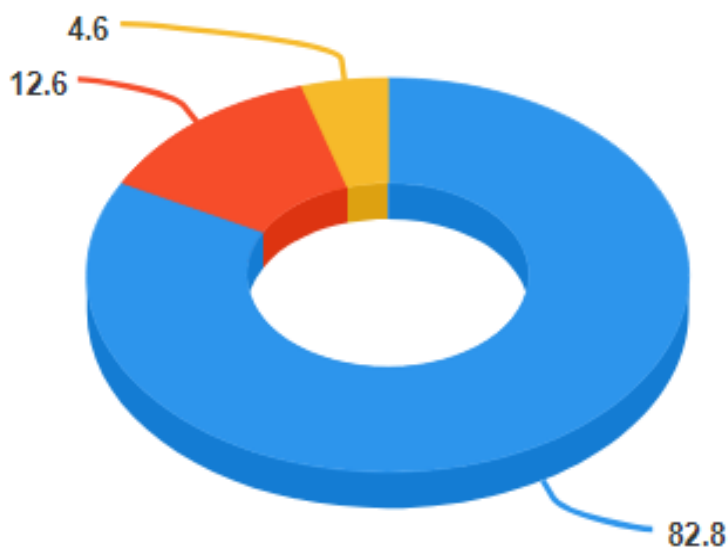
Республика аҳолисининг мол-мулкдан олинган даромадларида ҳудудлар улуши турлича. Жорий даврда мол-мулкдан олинган даромадлар умумий ҳажмининг учдан икки қисми Тошкент шаҳри ҳиссасига (69,0 %) тўғри келган бўлса, бошқа ҳудудларнинг улуши анча паст кўрсаткични кайд этди.

Аҳолининг умумий даромадлари таркибида **трансфертлардан олинган даромадлар** ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлиб, ушбу даромадлар ижтимоий трансфертлар ва бошқа жорий трансфертларни ўз ичига олади.

Трансфертлар - бу уй хўжаликларига бошқа уй хўжаликларидан, давлат томонидан, юридик шахслардан, чет элдан келиб тушадиган ҳамда келгусида қайтарилиши шарт бўлмаган товарлар, хизматлар ва активлардир.

2018 йилнинг январь-декабрь ойлари маълумотларига кўра трансфертлардан олинган даромадларнинг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати 146,2 % ни ташкил этди. Шу билан бирга, жорий даврда аҳолининг умумий даромадлари ҳажмида трансфертлардан олинган даромадларнинг улуши 2,6 % пунктга ошди ва 23,5 % ни ташкил этди. Бунга ижтимоий трансфертлар ва республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмаларини ўз ичига олган бошқа жорий трансфертлар ҳажмининг ошганлиги сабаб бўлди.

Ижтимоий трансфертлар таркиби, %

■ *пенсиялар*

■ *нафақалар*

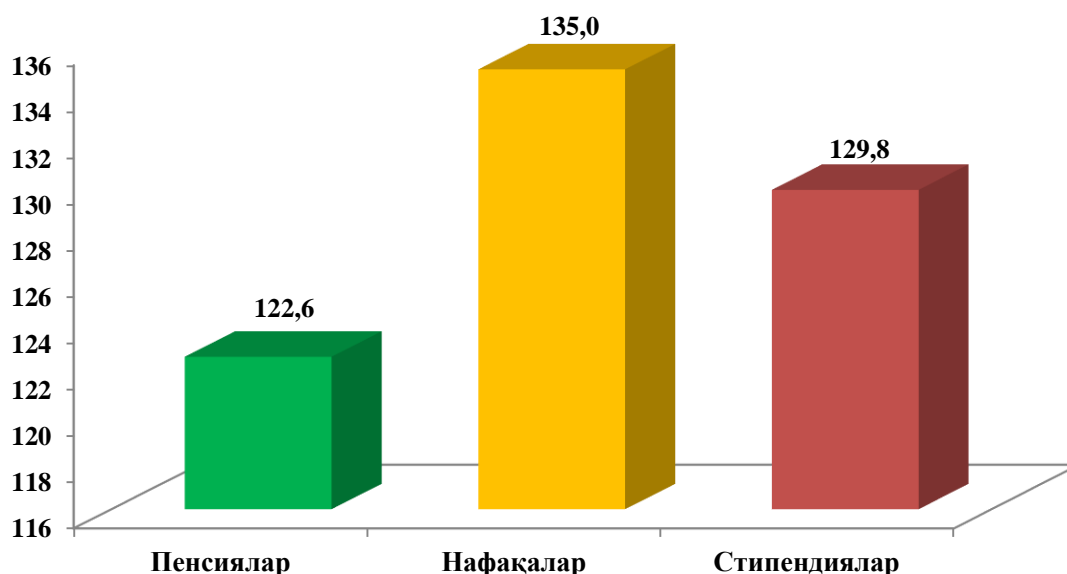
■ *стипендиялар*

Кузатилаётган даврда ижтимоий трансфертларнинг ўсиш суръати 124,3 % ни ташкил этди ва бунга ижтимоий трансфертлар таркибида 82,8% улушга эга бўлган пенсиялар асосий таъсир кўрсатди.

2017 йил мос даври билан таққослаганда пенсияларнинг ўсиш суръатлари 122,6 % ни ташкил этди.

Ўтган давр мобайнида пенсия, нафақа ва стипендияларнинг ўзгариши аҳоли умумий даромадларининг 2,3% га ўсиш имконини берди.

Ижтимоий трансфертларнинг турлари бўйича ўсиш суръатлари, %

Ижтимоий трансфертларнинг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ҳудудлар бўйича таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, 2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига барча ҳудудларда ушбу даромад тури ўсиш тенденциясига эга бўлган, Қашқадарё (126,9%), Самарқанд (126,0%), Жиззах (125,8%), Бухоро (125,6%), Наманган вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикаси (125,2%), Сурхондарё (125,1%), Фарғона (124,5%) вилоятларида республика даражасидан юқори ўсиш суръатлари қайд этилди.

Республика бўйича жами пенсиялардан олинган даромадларнинг учдан бир қисми (34,4%) Тошкент шаҳри (13,2%), Тошкент ва Фарғона вилоятлари (10,6%) ҳиссасига тўғри келди. Тошкент шаҳрида ушбу даромад манбаининг ўсиш суръати 121,1% ни ташкил этган бўлса, Тошкент вилоятида 121,6% ва Фарғона вилоятида эса 123,3% ни ташкил этди.

Ижтимоий трансфертларнинг таркибида ижтимоий нафақаларнинг улуши 12,5 % бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 135,0% га ўсди. Нафақаларнинг энг юқори ўсиш суръати Жиззах вилоятида (140,9%) кузатилди. Шунингдек, Қашқадарё вилояти (140,5%), Қорақалпоғистон Республикаси (139,1%), Самарқанд (138,2%), Наманган (137,9%) ва Андижон вилоятларида (137,5%) республика даражасидан юқори ўсиш суръати қайд этилди.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида стипендиялар ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 129,8% га ўсди, ижтимоий трансфертлар таркибидаги улуши эса 4,6 % ни ташкил этди. Республика бўйича жами ажратилган стипендияларда энг юқори улуш Тошкент шаҳри ҳиссасига (32,8%) тўғри келди. Энг юқори ўсиш суръати эса Сурхондарё вилоятида – 166,4% ни ташкил этди.

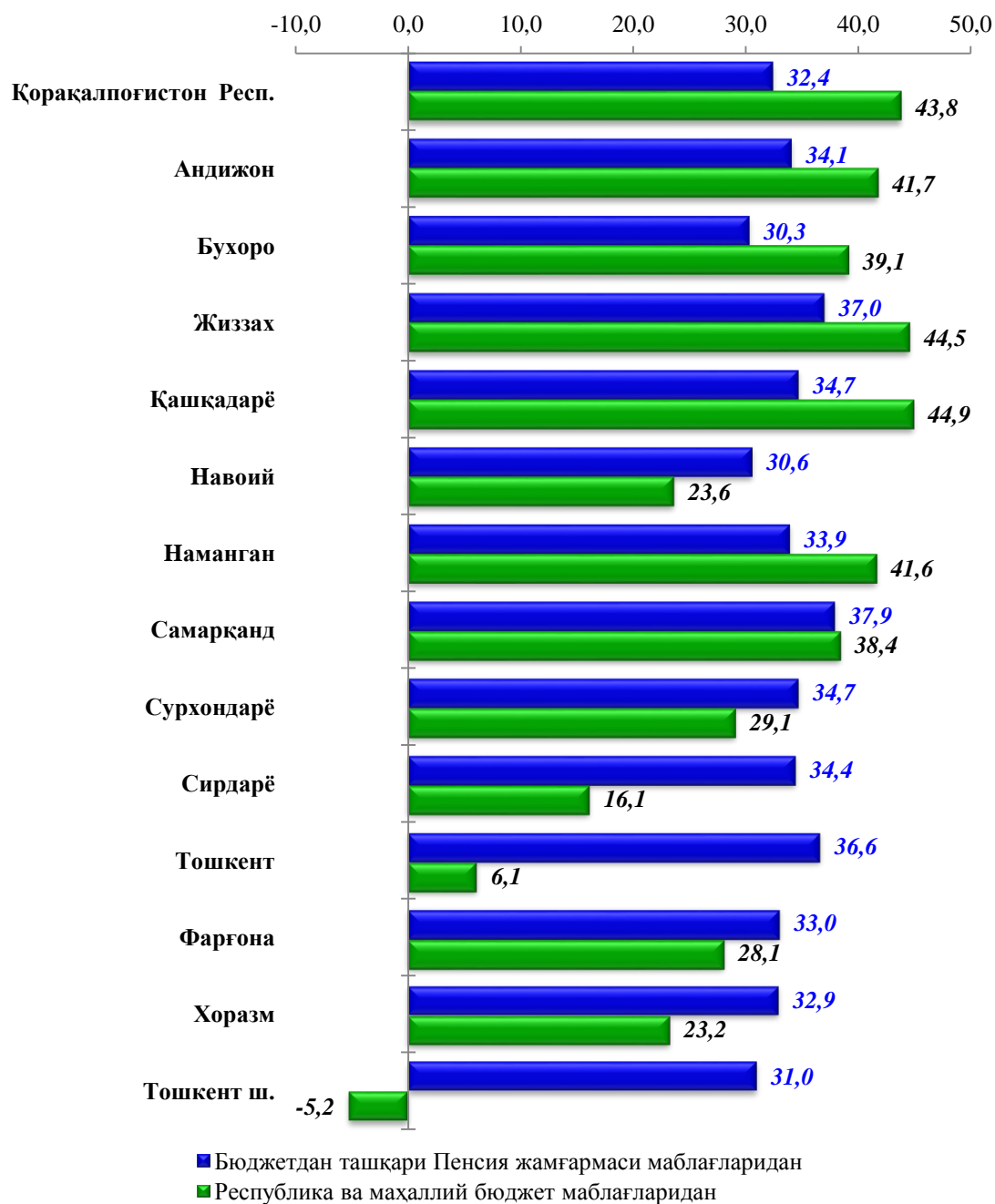
2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига ижтимоий трансфертларнинг ўсиш суръатлари (2017 йилнинг мос даврига нисбатан, %)

	Жами ижтимоий трансфертлар	шу жумладан:		
		пенсиялар	нафақалар	стипендиялар
Ўзбекистон				
Республикаси	124,3	122,6	135,0	129,8
Қорақалпоғистон Республикаси	125,2	122,1	139,1	129,0
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	124,0	122,1	137,5	119,6
Бухоро	125,6	124,0	134,2	139,9
Жиззах	125,8	122,4	140,9	125,1
Қашқадарё	126,9	124,1	140,5	124,5
Навоий	121,8	120,9	127,6	131,7
Наманган	125,2	122,7	137,9	128,8
Самарқанд	126,0	123,8	138,2	130,2
Сурхондарё	125,1	122,6	131,9	166,4
Сирдарё	124,0	123,1	125,9	145,2
Тошкент	122,5	121,6	128,4	161,3
Фарғона	124,5	123,3	130,9	134,7
Хоразм	124,0	122,7	128,4	139,3
Тошкент ш.	121,6	121,1	129,9	123,2

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида жами 3,3 трлн.сўм миқдорида нафақа ва моддий ёрдамлар ажратилган. Шундан 52,3 % бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳисобидан молиялаштириладиган давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақалар ва 47,7 % республика ва маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан молиялаштирилган.

Маълумот учун: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 октябрдаги “Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида”ги №ПФ-5553 сонли Фармониға мувофиқ, 2018 йилнинг 1 ноябридан бошлаб бюджет ташилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ҳамда нафақалар миқдори 1,1 баравар оширилиб, республика бўйича ойлик энг кам иш ҳақи - 202 730 сўм; ёшга доир пенсиялар - 396 500 сўм; болаликдан ногиронларга бериладиган нафақа - 396 500 сўм; зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ёшдаги ва меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга бериладиган нафақа - 243 300 сўм миқдорида белгиланди.

**2018 йил январь-декабрь ҳолатига ҳудудлар кесимида ижтимоий
нафақаларнинг молиялаштириш манбалари бўйича ўсиши**
(2017 йилнинг мос даврига нисбатан, %)

2018 йилнинг январь-декабрь ойлари бўйича бошқа жорий трансфертлар таркибига кирувчи республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмалари ҳажмининг номинал ўсиш суръати 164,6 % ни ташкил этиб, аҳоли умумий даромадлари таркибидаги улуши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3,0 % пунктга ошди. Ушбу даромадларнинг бундай сезиларли ўзгариши аҳоли умумий даромадлари номинал қийматининг 7,3 % га ўсишини таъминлаб берди.

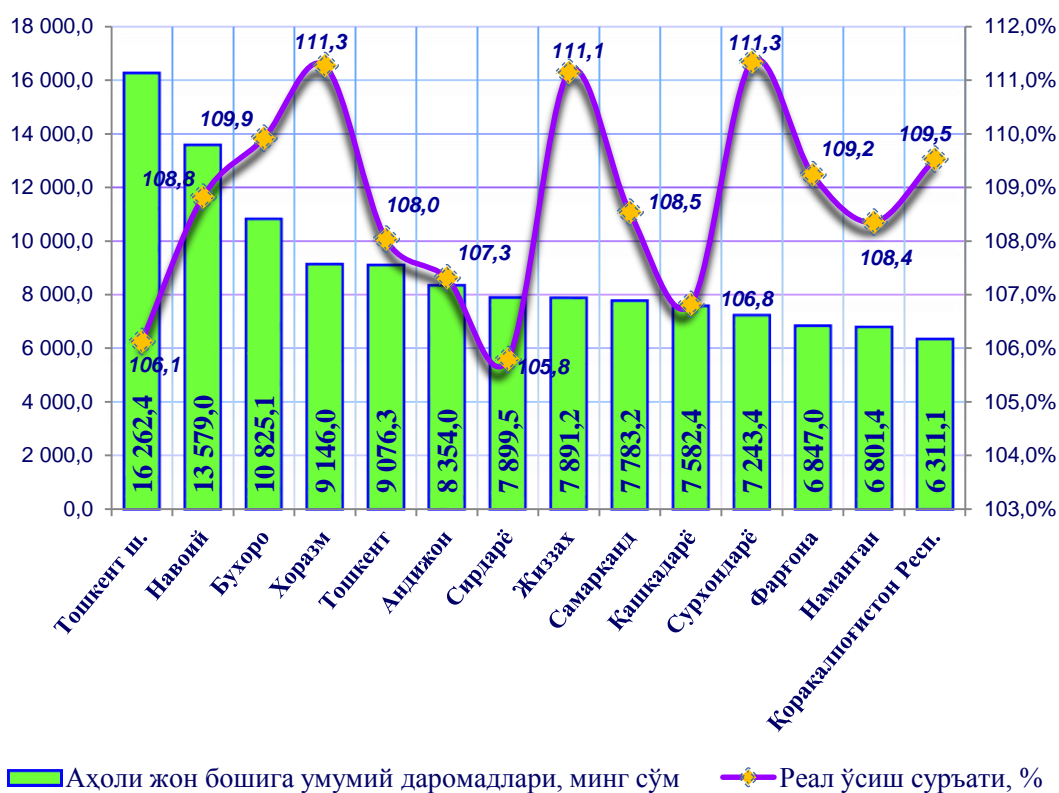
Худудлар бўйича умумий даромадлар таркибида республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмалари ҳажмининг улуши, %

Жорий даврда айрим худудларда аҳоли умумий даромадлари таркибида республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмаларининг улуши сезиларли даражада юқори бўлиб, Хоразм (23,2 %), Самарқанд (19,3 %), Андижон (19,0 %) вилоятларида энг юқори улушни ташкил этди. Шунингдек, Сурхондарё (17,4 %), Бухоро (16,9%), Наманган (16,5%), Фарғона (15,3%) вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасида (14,8 %) ҳам республика даражасидан юқори улушни ташкил этди.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида Ўзбекистон Республикасида аҳоли жон бошига ўртача умумий даромадлар 8,7 млн. сўмни ташкил этди (реал ўсиши - 8,4%). Шунингдек, аҳоли жон бошига ўртача умумий даромадлари бўйича Тошкент шаҳри (16,3 млн. сўм), Навоий (13,6 млн. сўм), Бухоро (10,8 млн. сўм), Тошкент ва Хоразм (9,1 млн. сўм) вилоятларида ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткичлар қайд этилди.

**2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига Ўзбекистон Республикаси
худудлари бўйича аҳоли жон бошига ўртача умумий даромадлари
ҳажми ва реал ўсиш суръатлари**

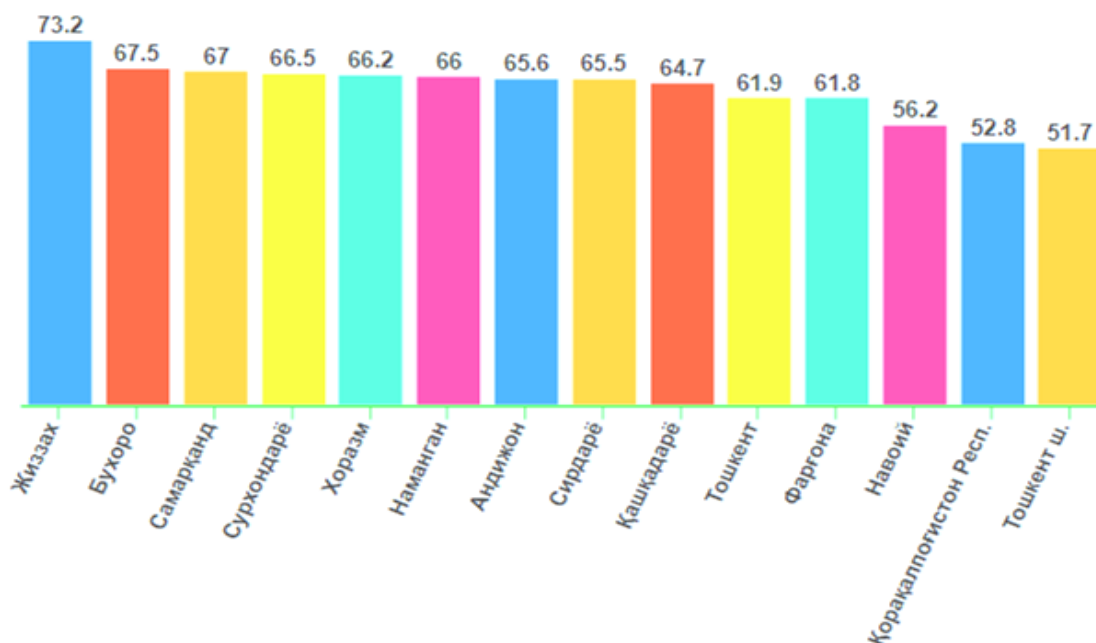
Аҳоли жон бошига умумий даромадларнинг энг юқори реал ўсиш кўрсаткичи Хоразм ва Сурхондарё вилоятларига (11,3%) тўғри келди. Шунингдек, Жиззах (11,1%), Бухоро (9,9%) вилоятлари Қорақалпоғистон Республикасида (9,5%), Фарғона (9,2%), Навоий (8,8%) ва Самарқанд (8,5 %) вилоятларида аҳоли жон бошига умумий даромад кўрсаткичларининг реал ўсиши республика даражасидан юқорини ташкил этди.

2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари кесимида аҳолининг реал умумий даромадлари

	<i>Жами, млрд.сўм</i>	<i>Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, %</i>	<i>Аҳоли жон бошига ўртача, минг сўм</i>	<i>Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, %</i>
Ўзбекистон Республикаси	243 572,0	110,3	7 391,0	108,4
Қорақалпоғистон Республикаси	9 939,3	111,1	5 355,2	109,5
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	21 432,9	109,2	7 052,2	107,3
Бухоро	17 480,5	111,6	9 274,4	109,9
Жиззах	9 072,6	113,3	6 777,7	111,1
Қашқадарё	20 493,6	108,9	6 442,7	106,8
Навоий	11 231,9	110,6	11 624,9	108,8
Наманган	15 859,5	110,4	5 817,6	108,4
Самарқанд	25 042,8	110,7	6 661,4	108,5
Сурхондарё	15 666,5	113,7	6 163,6	111,3
Сирдарё	5 517,1	107,5	6 705,3	105,8
Тошкент	22 367,7	109,4	7 766,8	108,0
Фарғона	21 388,6	111,0	5 857,2	109,2
Хоразм	13 975,5	113,1	7 678,0	111,3
Тошкент ш.	34 158,7	108,0	13 730,5	106,1

Шуни таъкидлаш лозимки, 2018 йилнинг январь-декабрь ойлари дастлабки маълумотларига кўра, аҳоли умумий даромадлари ҳажмида кичик тадбиркорликдан олинган даромадларнинг улуши 62,6 % ни ташкил этди.

Худудлар бўйича аҳоли умумий даромадлари таркибида кичик тадбиркорликдан олинган даромадларнинг улуши, %

Аҳоли умумий даромадлари таркибида кичик тадбиркорликдан олинган даромадлар Жиззах (73,2%), Бухоро (67,5 %), Самарқанд (67,0 %), Сурхондарё (66,5 %), Хоразм (66,2%), Наманган (66,0 %) вилоятларида сезиларли улушни эгаллади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 11 апрелдаги «Тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомилларини янада қисқартириши ва соддалаштириши, шунингдек, бизнес юритиш шарт-шароитларини яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-5409-сон Фармониға мувофиқ тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчиларға кенг имкониятлар яратиб берилмоқда.

2018 йилнинг январь-декабрь ойлари дастлабки маълумотларига кўра, аҳоли ихтиёридаги умумий даромадлар 262,4 трлн. сўмни (реал ўсиш суръати – 109,2%), аҳоли жон бошиға ихтиёридаги даромад эса 7963,3 минг сўмни (реал ўсиш суръати – 107,3%) ташкил этди.

Аҳоли ихтиёридаги даромад - умумий даромаддан тўғри солиқларни (уларнинг қайтариллишини ҳисобға олган ҳолда), мажбурий йиғимлар ва жарималар ҳамда бир уй хўжалиғиға бошқа уй хўжалиғи томонидан берилган моддий ёрдам пулларини чегирини орқали ҳисобланади.

2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига аҳоли ихтиёридаги умумий даромадлари

	<i>Жами, млрд.сўм</i>	<i>Жамига нисбатан улуши, %</i>
Ўзбекистон Республикаси	262 434,5	100,0
Қорақалпоғистон Республикаси	10 783,6	4,1
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	24 093,1	9,2
Бухоро	19 157,5	7,3
Жиззах	10 025,1	3,8
Қашқадарё	22 854,6	8,7
Навоий	12 055,2	4,6
Наманган	17 356,6	6,6
Самарқанд	27 538,2	10,5
Сурхондарё	17 531,8	6,7
Сирдарё	6 095,4	2,3
Тошкент	24 048,5	9,2
Фарғона	23 439,7	8,9
Хоразм	15 815,0	6,0
Тошкент ш.	31 638,2	12,1

Аҳоли ихтиёридаги умумий даромадларнинг асосий улуши Тошкент шаҳри (12,1%), Самарқанд (10,5%), Тошкент ва Андижон (9,2%), Фарғона (8,9%) вилоятлари ҳиссасига тўғри келади. Камроқ улушга эга бўлган ҳудудлар Сирдарё вилояти (2,3%), Жиззах (3,8%) вилояти ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси (4,1%) ҳисобланади.

Жами аҳоли ихтиёридаги умумий даромадларда ҳудудларнинг улуши, %

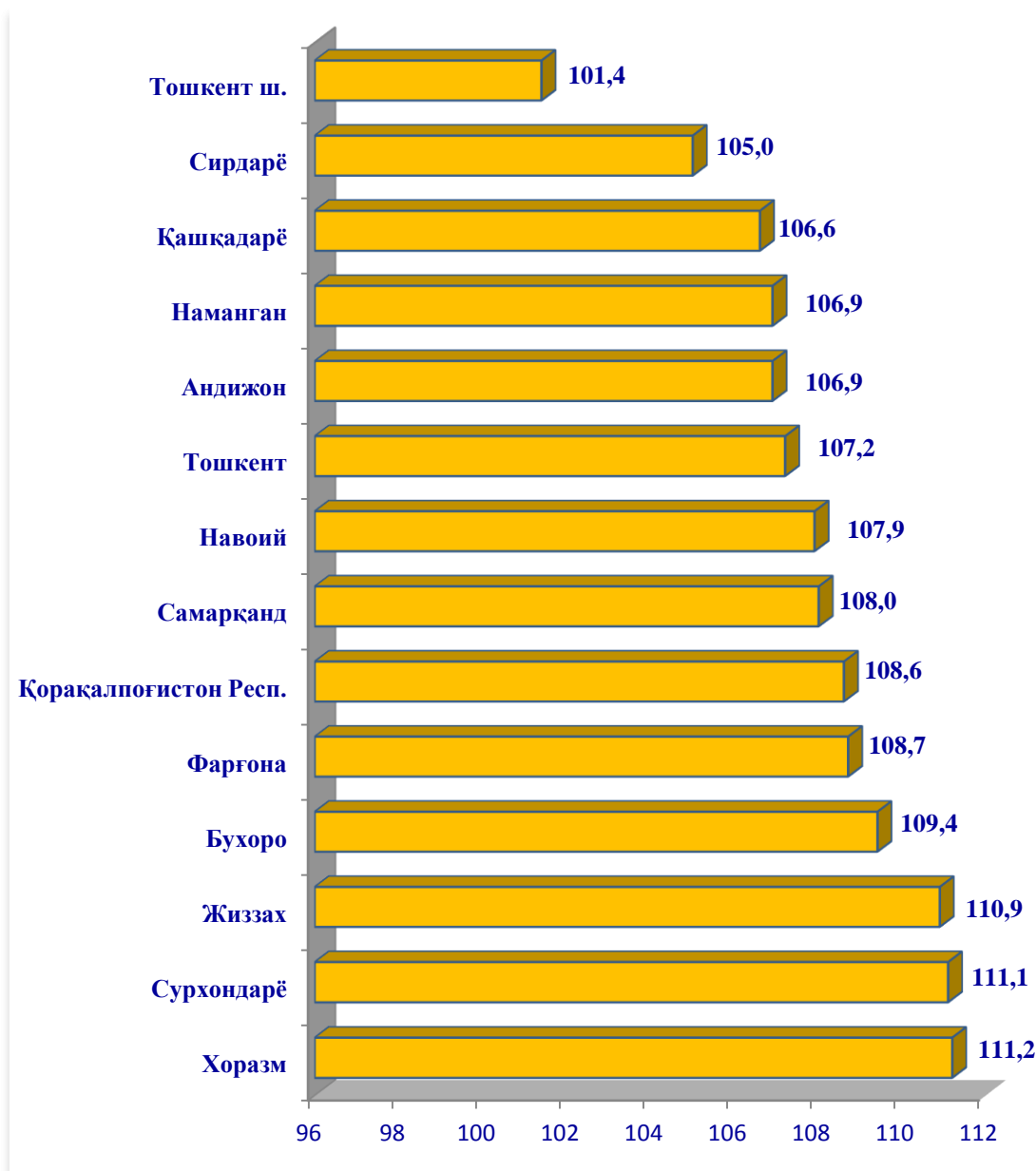

Ҳудудлар бўйича таҳлил қиладиган бўлсак, аҳоли жон бошига ихтиёридаги умумий даромадлар Тошкент шаҳри (12717,4 минг сўм) ҳамда Навоий (12476,9 минг сўм), Бухоро (10164,2 минг сўм), Тошкент (8350,5 минг сўм) вилоятларида ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткични ташкил этди. Энг паст кўрсаткичлар эса Қорақалпоғистон Республикаси (5810,1 минг сўм), Наманган (6366,8 минг сўм), ҳамда Фарғона вилоятларида (6418,9 минг сўм) кузатилди.

**2018 йил январь-декабрь ойларида худудлар бўйича аҳоли жон бошига
ихтиёридаги умумий даромадлари ва реал ўсиш суръатлари**

	<i>Аҳоли жон бошига, минг сўмда</i>	<i>Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан реал ўсиш суръати, %</i>
Ўзбекистон Республикаси	7 963,3	107,3
Қорақалпоғистон Республикаси	5 810,1	108,6
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	7 927,5	106,9
Бухоро	10 164,2	109,4
Жиззах	7 489,2	110,9
Қашқадарё	7 184,9	106,6
Навоий	12 476,9	107,9
Наманган	6 366,8	106,9
Самарқанд	7 325,1	108,0
Сурхондарё	6 897,4	111,1
Сирдарё	7 408,1	105,0
Тошкент	8 350,5	107,2
Фарғона	6 418,9	108,7
Хоразм	8 688,6	111,2
Тошкент ш.	12 717,4	101,4

**Худудлар бўйича аҳоли жон бошига ихтиёридаги умумий
даромадларнинг реал ўсиш суръатлари**
(2017 йилнинг мос даврига нисбатан, %)

Аҳоли жон бошига ихтиёридаги умумий даромадларнинг энг юқори реал ўсиш суръати Хоразм вилоятида (111,2%) қайд этилди. Шунингдек, Сурхондарё (111,1%), Жиззах (110,9%), Бухоро (109,4%), Фарғона (108,7%), Самарқанд (108,0%), Навоий вилоятларида (107,9%) аҳоли жон бошига ихтиёридаги умумий даромадларнинг реал ўсиш суръати ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткични ташкил этди.